

Vămuirea mărfurilor trecute peste frontiera vamală de către ONG-uri

În conformitate cu art. 188 al Codului Civil organizațiile necomerciale sînt în drept să desfășoare activitatea economică ce rezultă nemijlocit din scopul prevăzut în statut. Astfel, legislația în vigoare oferă organizațiilor non-profit perfectă posibilitate de a se ocupa cu anumită activitate economică externă, inclusiv operațiuni de import-export a mărfurilor. Realizarea unor asemenea operațiuni, la rîndul lor, adesea ori se confruntă cu diverse probleme, datorate doar unei simple necunoașteri a legislației în vigoare. Mai mult această este proprie pentru organizațiile care efectuează livrări internaționale de mărfuri pentru prima dată.

Din start trebuie să precizăm, că activitatea externă a ONG-urilor este reglementată mai multe acte normative, principalele din care sînt următoarele:

1. Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000 (Monitorul Oficial N 160-162 din 23 decembrie 2000);
2. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (Monitorul Oficial N 102-103 din 23 august 2001);
3. Legea Republicii Moldova „Cu privire la tariful vamal” nr.1380-XIII din 20.11.1997 (Monitorul Oficial N 40-41 din 7 mai 1998);
4. Legea Republicii Moldova „Cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacții economice externe” nr.1466-XIII din 02.04.1998 (Monitorul Oficial N 28-29 din 02.04.1998);
5. Legea Republicii Moldova „Cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice” nr. 1569-XV din 20 decembrie 2002 (Monitorul Oficial N 185-189 din 31 decembrie 2002);
6. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova „Despre aprobarea regulamentelor cu privire la aplicarea regimurilor vamale” nr. 207 din 26 februarie 2003 (Monitorul Oficial N 30-34 din 04 martie 2003);
7. Hotărîrea Guvernului „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova” nr. 600 din 14 mai 2002 (Monitorul Oficial N 66-68 din 23 mai 2002);
8. Ordinul Departamentului Vamal referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu nr. 199-0 din 29 octombrie 2004 (Monitorul Oficial N 226-232 din 10 decembrie 2004);
9. Ordinul Departamentului Vamal cu privire la perfectarea actelor vamale la vămuirea mărfurilor provenite din tranzacțiile economice externe nr. 276-O din 24 octombrie 2002 (Monitorul Oficial N 162-165 din 06 decembrie 2002).

Pentru a iniția o activitate externă, în conformitate cu Ordinul Departamentului Vamal nr. 199-0, ONG-ul trebuie să se înregistreze în prealabil la Serviciul Vamal. Pentru asemenea înregistrare este necesar de prezentat următoarele documente:

- a) cerere, pe numele directorului general, privind înregistrarea organizației ca participant al comerțului exterior;
- b) copia, autenticată de către solicitant, a certificatului de înregistrare eliberat de organul competent;
- c) copia, autenticată¹ de către solicitant, a certificatului de atribuire a codului statistic.

În baza documentelor prezentate, Serviciul Vamal, va completa baza de date a participanților la comerțul internațional și va remite informația în cauză birourilor vamale teritoriale în raza de activitate a cărora are sediul organizația respectivă. Birourile vamale teritoriale la rîndul său vor permite introducerea/scoaterea mărfurilor pe/din teritoriul Republicii Moldova și/sau perfectarea

¹ Autenticarea copiilor se face prin aplicarea ștampilei originale ale organizației-solicitant. Nu este necesitatea unei legalizări notariale sau sub altă formă.

declarațiilor vamale numai întreprinderilor și organizațiilor cu sediul în Moldova care sînt incluse în baza de date a întreprinderilor înregistrate - participanți ai comerțului exterior.

În conformitate cu art. 132 al Codul Vamal al Republicii Moldova, operațiunile de vămuire a mărfurilor se efectuează în locurile stabilite din zonele de activitate ale organului vamal în care se găsește expeditorul sau destinatarul mărfurilor sau subdiviziunile lor și în orele de program ale organului vamal, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal. La solicitarea persoanei, vămuirea poate fi efectuată, cu acordul organului vamal, în alte locuri și în ore extraprogram, din contul persoanei respective, dacă aceasta este reglementat de legislația în vigoare.

În dependență de tipul și destinația mărfurilor, condițiile de vămuire ale acestora diferă de la caz la caz.

Prima situație o constituie cazul introducerii mărfurilor în scopuri necomerciale cu valoare în vamă de pînă la 50 EURO. În conformitate cu pct. 10) art. 103 și pct. 12) art. 124 al Codului Fiscal; lit. u) art. 28 a Legii cu privire la tariful vamal la efectuarea importului mărfurilor indicate nu se achită TVA, Acciz și Taxa vamală. Mai mult ca atît, în conformitate cu Ordinul Departamentului Vamal nr. 199-o din 29.10.2004, la vămuirea mărfurilor respective nu se întocmește nici declarația vamală în detaliu în detaliu. În acest caz mărfurile se declară după o procedură simplificată și anume – în formă verbală.

În a doua situație se încadrează toate cazurile de introducere a bunurilor (inclusiv aduse în scopuri necomerciale) cu o valoare în vamă de peste 50 EURO, precum și a mărfurilor (adică aduse în scopuri comerciale) indiferent de valoarea acestora. În conformitate cu legislația în vigoare la importul acestor mărfuri nu se percep drepturile de import (TVA, acciz, taxa vamală, taxa pentru proceduri vamale). Cadrul normativ care reglementează în mod special această situație este următorul:

1. Legea Republicii Moldova nr. 1491-XV din 28.11.2002 „Cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova” (Monitorul Oficial N 23-24 din 18.02.2003);
2. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 912 din 26.08.2005 „Cu privire la aprobarea Regulamentului și componenței nominale a Colegiului Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare” (Monitorul Oficial N 117-118 din 02.09.2005);
3. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 663 din 03.06.2003 „Despre aprobarea Regulamentului, structurii și statelor de personal ale Agenției de Stat pentru Rezervele Materiale și Ajutoarele Umanitare pe lîngă Guvernul Republicii Moldova și a Regulamentului cu privire la modul de recepționare, păstrare, distribuire și evidență a ajutoarelor umanitare acordate Republicii Moldova” (Monitorul Oficial N 116-120 din 13.06.2003);
4. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la Comisia interdepartamentală pentru ajutoarele umanitare” nr. 653 din 2 iunie 2003 (Monitorul Oficial N 99-103 din 06.06.2003);
5. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova “Privind importul și comercializarea unor mărfuri de uz personal folosite” nr. 427 din 07.06.2001 (Monitorul Oficial N 62 din 09.06.2001);
6. Ordinul Departamentului Vamal nr. 159-o din 21.07.2005 „Cu privire la modul de scoatere a ajutorului umanitar”.

Art. 19 al Legii cu privire la ajutoarele umanitare acordate, stabilește că introducerea în țară a mărfurilor în calitate de ajutoare umanitare se efectuează în baza autorizației Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare de pe lîngă Guvernul Republicii Moldova (Agenție), care confirmă statutul bunurilor ce se introduc.

Pentru obținerea autorizației, recepționarii/distribuitorii de ajutoare umanitare prezintă Agenției, cu cel puțin 15 zile înainte de data introducerii în țară a ajutorului umanitar, următoarele documente:

a) cererea privind autorizația introducerii în țară a ajutorului umanitar, de modelul aprobat de Agenție;

b) actele de constituire ale recepționarului/distribuitorului (copia certificatului de înregistrare, copia buletinului de identitate al persoanei împuternicite pentru primirea ajutorului umanitar);

c) specificația (factura) bunurilor materiale, pentru care se solicită statutul de ajutor umanitar și introducerea în țară - în două exemplare;

d) actul care certifică personalitatea (fizică sau juridică) donatorului;

e) planul de distribuire a ajutoarelor umanitare, aprobat de către comisia teritorială sau specializată - în două exemplare. Documentele se prezintă în limba de stat sau traduse în limba de stat.

Bunurile care constituie ajutoarele umanitare se supun, după caz, expertizei sanitare, fitosanitare, veterinare, ecologice, radiologice, tehnice respective de către organele abilitate de lege și trebuie să corespundă cerințelor normative din Republica Moldova. Aceste expertize se efectuează la frontiera de stat, anterior introducerii bunurilor în țară. În cazul în care bunurile care constituie ajutoare umanitare nu corespund cerințelor stabilite de actele normative naționale, este interzisă introducerea acestora în țară.

Autorizația de introducere în țară a ajutoarelor umanitare eliberată de Agenție se prezintă Serviciului Vamal. La cererea se anexează următoarele documente:

- actele de constituire ale recepționarului/distribuitoareului (copia certificatului de înregistrare, copia buletinului de identitate al persoanei împuternicite pentru primirea ajutorului umanitar);

- specificația (factura) bunurilor materiale, pentru care se solicită statutul de ajutor umanitar și introducerea în țară - în două exemplare;

- actul care certifică personalitatea (fizică sau juridică) donatorului;

- planul de distribuire a ajutoarelor umanitare, aprobat de către comisia teritorială sau specializată - în două exemplare. Documentele se prezintă în limba de stat sau traduse în limba de stat.

- autorizațiile și avizele eliberate de alte organe, dacă aceasta este prevăzut de lege pentru tipul respectiv de marfă.

Documentele se examinează și în cazul depistării unor neconcordanțe, se remit solicitantului sau Agenției pentru o reexaminare suplimentară. În cazul când, pe lângă pachetul de documente prezentat, sînt necesare careva acte suplimentare, Serviciului Vamal solicită actele respective de la solicitant. În cazul dacă procedura de introducere a ajutoarelor umanitare a fost respectată și Serviciul Vamal nu are nici o obiecție, acesta informează despre conformitatea livrării pe biroul vamal de frontieră prin care se preconizează introducerea ajutoarelor umanitare respective, precum și biroul vamal intern la care se vor perfectă actele vamale pentru mărfurile introduse în calitate de ajutor umanitar. În caz dacă, birourile vamale nu au primit o confirmare de la Serviciul Vamal privind legalitatea tranzacției respective, la vămuirea mărfurilor introduse în calitate de ajutor umanitar se va percepe toată gama de plăți stabilite de legislația în vigoare pentru plasarea mărfurilor analogice în regimul vamal de import. Declaraarea în vamă a ajutoarelor umanitare introduse în țară se face de către recepționar.

La introducerea ajutoarelor umanitare, organele vamale efectuează controlul acestora în mod prioritar, în conformitate cu legislația vamală. În caz de introducere a ajutoarelor umanitare destinate lichidării consecințelor calamităților naturale, catastrofelor și accidentelor, se va efectua, de regulă, controlul vamal selectiv.

În dependență de tipul mărfurilor ce urmează a fi introduse în calitate de ajutoare umanitare, pe lângă procedura generală de autorizare menționată mai sus, este necesar de respectat niște condiții speciale, după cum urmează:

I. Ajutoarele umanitare constituite din produse alimentare se introduc în țară în baza avizelor Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, iar a produselor de origine animală - în baza avizelor menționate și a avizelor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Ajutoarele umanitare constituite din produse alimentare se introduc în țară dacă sînt însoțite de documente ce conțin date despre calitatea și inofensivitatea mărfurilor, de certificatul de origine (pentru produsele de origine animală - de certificatul veterinar), de bon de livrare. Se permite recepționarului/distribuitoareului să introducă în țară produsele alimentare care constituie ajutoare umanitare dacă dispune de depozite specializate, conform cerințelor normative în vigoare.

II. Ajutoarele umanitare constituite din produse potențial periculoase: cazane, aragaze, produse electrocasnice și electrotehnice - se introduc în țară în baza avizelor Departamentului Standardizare și Metrologie.

III. Introducerea în țară a medicamentelor, consumabilelor și a echipamentelor medicale se permite în baza autorizației Ministerului Sănătății, în conformitate cu Regulamentul privind modalitatea utilizării medicamentelor și materialelor medicale pentru asigurarea păturilor defavorizate ale populației, aprobat de Ministerul Sănătății și coordonat cu Agenția. Se interzice introducerea în țară a medicamentelor fără certificatul ce atestă calitatea pentru fiecare serie și/sau termenul de valabilitate mai mic de 12 luni. În cazuri excepționale sau în cazul în care sînt donate medicamente incluse în lista celor vitale și esențiale, preparate oncologice, antidiabetice, antituberculoase, neuroleptice, psihotrope, alte preparate, vaccinuri, Ministerul Sănătății autorizează introducerea în țară a acestora chiar dacă au un termen de valabilitate mai mic de 12 luni, însă nu mai mic de 6 luni. Preparatele medicamentoase introduse în țară în calitate de ajutoare umanitare, înainte de a fi distribuite, se supun controlului calității în Laboratorul de stat pentru controlul și certificarea medicamentelor al Institutului Național de Farmacie, în conformitate cu legislația în vigoare.

IV. Introducerea în țară a cîrjelor, bastoanelor, cărucioarelor pentru invalizi, materialelor pentru confecționarea articolelor protetico-ortopedice, care constituie ajutoare umanitare, cu excepția articolelor destinate Centrului de medicină socială al Societății de Cruce Roșie din Moldova, se permite cu autorizația Ministerului Muncii și Protecției Sociale, de comun acord cu Agenția.

V. Introducerea în țară a protezelor pentru utilizare în ortopedie, neurochirurgie, oftalmologie, otorinolaringologie, cardiochirurgie, care constituie ajutoare umanitare, se permite cu autorizația Ministerului Sănătății, de comun acord cu Agenția.

Introducerea în țară a ajutoarelor umanitare acordate de către Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie, Comitetul Internațional al Crucii Roșii și de alte organizații internaționale și străine, se efectuează de către Societatea de Cruce Roșie din Moldova în baza autorizației eliberat de Agenție.

Reieșind din cele expuse mai sus, dorim să menționăm că aportul adus de către Organizațiile obștești prin distribuirea ajutoarelor umanitare cetățenilor nevoiași din Republica Moldova este foarte important. Deaceia statul, la rîndul său, duce o politică în vederea asistenței și asigurării persoanelor nevoiașe cu tot necesarul. În acest context, orice introducere și distribuire legală a ajutoarelor umanitare este scutită de la plata tuturor impozite stabilite de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

**Șeful Direcției
Adminstrarea Regimurilor și Procedurilor Vamale
Viorel MELNIC**

**Specialist superior al
Secției Administrarea regimurilor vamale
Zaharia MARIAN**